İyi Öğretmendim, Ama Nereye Kayboldum?

Somayyeh Soysal

2. Baskı

PEGEMKÜLTÜR

PEGEMKÜLTÜR

Somayyeh Soysal

İYİ ÖĞRETMENDİM, AMA NEREYE KAYBOLDUM?

ISBN 978-625-7740-88-3

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

© 2026, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevi**dir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere http://pegem.net adresinden ulaşılabilmektedir.

1. Baskı: Eylül 2025, Ankara
2. Baskı: Ocak 2026, Ankara

Yayın-Proje: Selcan Durmuş
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Ankara Özgür Matbaacılık
1250. Cad. No: 25 Ostim Yenimahalle/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 46821

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi
Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖNSÖZ

Bazı kitaplar bilgi sunmaz.
Birkaç cümlesiyle içini açar, hiç dokunulmamış bir yerini usulca uyandırır.
Bu kitap da o türden.

Burada bir sistem analizi bulamayacaksın.
Öğretmenliğe dair hazır reçeteler de yok.
Çünkü bu satırlar bir sınıfın içinden değil—bir ruhun derinliklerinden geçti.

Bir öğretmenin değil,
bir insanın—yalnızca "insan kalabilmenin"
çırpınışlarıyla yazıldı.

Belki senin de sustuğun yerden.
Göz göze gelmekten çekindiğin bir öğrencinin bakışından,
bitmeyen bir günün en yorgun teneffüsünden.
Ya da hiçbir şey demeden geçen bir dersten…

Bazı sessizlikler vardır;
Tahtaya yazılmayan, ama sınıfın havasına sinmiş…
Bir defterin arasına unutulmuş bir çizik kadar görünmez,
Ama bir ömrün yönünü değiştirecek kadar derin.

İşte öğretmenlik tam da orada başlar.
Anlatılamayanı sezmekte,
işlenmeyen kazanımlarda bir kalp atışını duymakta,
bir çocuğun bakışına sığan dünyayı fark edebilmekte.
Çünkü yıllar sonra hatırladığımız şey,
bir ders planı değil;
göz göze geldiğimiz bir anlık duraksamadır.

Sınıf defterine işlenmeyen,
Ama içimize kazınan o suskunluğun adıdır aslında öğretmenlik.

Bu kitap bir cevap sunmaz.
Aksine, derin bir sorunun peşine düşer:
"Öğretirken kendimizi nerede unuttuk?"

Sistem bize roller biçti.
“Profesyonel” dediler.
Ama biz, insan kalmanın ne denli inceldiğini fark etmeden devam ettik.
Her sabah üzerimize giydiğimiz görünmeyen rollerle—
Disiplinin arkasına gizlenmiş şefkatlerle,
Ölçme çizelgelerinde kaybolan duygularla,
Bir çocuğun gözyaşını fark etmeden geçen günlerle…

Ve tüm bu karmaşanın içinde,
Yalnızca anlaşılmak isteyen bir iç ses vardı.
Belki de mesele hiçbir zaman “iyi öğretmen” olmak değildi.
Belki de asıl mesele, herkesin tanıdığı o sıfatların ötesine geçip,
kimsenin duymadığı o iç sesi duyabilmekti.

Gecenin en sessiz vaktinde,
sınıfın boş sıralarına düşen ay ışığı gibi…
İçimizde bir yer hep aradı o gerçeği—
karnelere yazılmayan, gözle ölçülemeyen, sadece hissedilebilen o sarsıcı doğruluğu.

“İyi olmak” çoğu zaman bir kılıktı;
ütülü, düzene uygun, beklentilerle dikilmiş.
Ama “gerçek olmak”—o bambaşka bir cesaretti.
Kırışmış bir gömlek gibi üstümüzde durur bazen;
içinde sessizce ağladığımız bir teneffüs kadar kırılgandı.
Ne alkış isterdi ne takdir;
sadece kendine yaklaşan o ürkek adımları…

Ve belki en büyük devrim, o adımı atabilmekti:
Kimseden onay beklemeden,
tüm eksiklerinle, suskunluklarınla, hatta hatalarınla var olabilmekti.
Çünkü en derin özgürlük, kimsenin seni görmediği yerde kendini göze alabilmektir.

İşte bu kitap, tam da o izleri sürmek için yazıldı.
Tebeşir tozuna sinmiş hayatlardan,
tahtanın kenarına bırakılmış bir umuttan,
bir defterin köşesine usulca çizilmiş, unutulmuş
bir düşten…

Ben buraya bir şey öğretmeye gelmedim.
Sadece kendime ve sana bir şeyi fısıldamak istedim:
"Yalnız değilsin."

Yorgunluğunda,
suskunluğunda,
anlaşılamadığını düşündüğün anlarda…

Çünkü biliyorum, bir öğretmen bazen müfredatı işlemez—
kalbini taşır sınıfa.
Ve tebeşir tozundan yazılmış hayatlar kolayca silinir,
Ama o tozun içinde saklı kalan izler,
Bir gün bir cümlede yeniden görünür olur.

Bu kitap, kimsenin ölçmediği bir yerden yazıldı—
bir gözyaşının gerisinde kalan sessizlikten,
bir çocuğun bakışıyla çatlayan iç sesinden.

Ders bitmedi.
Çünkü bazı dersler müfredatta yer almaz;
onlar, yalnızca insanın kendine doğru attığı adımlarda başlar.

Belki şimdi, sustuğun her şeyin eşiğinde,
kendini öğrenme zamanı.

Koşmana gerek yok.
Yeter ki durmaya cesaret et.
İçindeki sesi duyduğunda, yol çoktan başlamış olur.

Hazırsan, birlikte yürüyelim.
Bu defa konu sen olacaksın.

TEŞEKKÜR

Bu kitabı yazarken yeniden fark ettim:
Her ders kelimelerle verilmez.
Bazı dersler, yalnızca bir varlığın sessizce orada
oluşuyla başlar.
Bir öğretmenin yutkunmasında saklı kalır bazen şefkat,
ve bir çocuğun yükünü,
kimse duymadan, kimse görmeden taşır.

Kimsenin bilmediği o anlara…
Anlatılmayan yorgunluklara…
Bir çocuğun gözünden önce onun kalbini görenlere,
her sabah kendinden bir parça bırakıp sınıfa girenlere,
sessizce kendi içini unutanlara teşekkür ederim.

Bu kitap, yalnızca ders anlatanlar için değil—
anlamaya çalışanlar içindi.
Bir öğrencinin göz ucundaki korkuyu görebilen,
notlardan önce gözyaşlarını fark eden,
başarının değil, varoluşun izini süren öğretmenler
için yazıldı.

Her şeyden önce,
kim olduğunu unutmakla,
kim olabileceğini hatırlamak arasında gidip gelen
yüreklere adandı.
Siz yalnızca sınıfta durmadınız—
kendinizden eksilmeden, başkalarına yer açmayı seçtiniz.
Görünmeden fark ettiniz.
Konuşmadan anladınız.
Susarak korudunuz.

Eğer bu kitabın bir yerinde,
kendine ait bir yorgunluğu gördüysen…
Geceyi bir çocuğun sabahına feda ettiysen…
Kendi suskunluğunda bir başkasının sesini
duymayı seçtiysen—
orada senin için bir iz bıraktım.

Belki bir cümlede.
Belki sadece bir boşlukta.

Ve ayrıca...
Anlatmadan da yanımda kalanlara—
birlikte susmayı bilen dostlara,
sabırsızlık göstermeyen aileme,
kelimesiz zamanları birlikte taşıdığımız herkese—
kalpten teşekkür ederim.

Ve son olarak,
eğer bu kitabın son satırına kadar geldiysen:
Sadece göz gezdirdiğin için değil…
İçinden geçtin, içinden geçtiğini hissettirdin diye…
Teşekkür ederim.

Çünkü bazı kitaplar yazılır,
ama biri gerçekten *okuduğunda* tamamlanır.

Ve şimdi bu kitap tamam.
Çünkü **sen vardın.**

— Yazar

İÇİNDEKİLER

Önsöz iii
Teşekkür vi

1. Bölüm: İçimdeki Sınıf 1

2. Bölüm: Görünmeyen Kontrat 5

3. Bölüm: Yaralı Şifacılar 8

4. Bölüm: Sessizlikteki Çocuk, Suskun Öğretmen 11

5. Bölüm: Kim Olmak Zorundasın, Kimdin Aslında? 15

6. Bölüm: Görünmeyen Yükler 19

7. Bölüm: Nezaket Maskesi 23

8. Bölüm: Güçlü Görünmenin Bedeli 26

9. Bölüm: Veli Toplantılarında Kaybolan Kimlikler 29

10. Bölüm: Profesyonel Mesafe: Soğukkanlılığın Ardında Kaybolan Öğretmen 32

11. Bölüm: Zırhın Ardında Unutulan Kalp 35

12. Bölüm: Yalnız Öğretmen 39

13. Bölüm: Yutkunan Vicdan — Anlatamadıklarımız 43

14. Bölüm: Kim Olmak Zorundasın, Kimdin Aslında? 46

1.5 Bölüm: Yorgun Kalbin Sessizliği – Şefkatin Tükendiği Yer 49

16. Bölüm: Sistemin Sessizliği: Kuralların Arasında Ezilen Vicdan 53

17. Bölüm: Empati Yorgunluğu: Sessizce Tükenen Öğretmen 56

18. Bölüm: Öğretmenin Tükenişi – Adanmışlık mı, Sessiz Bir Kayboluş mu? 59

19. Bölüm: Müfredat ve Merhametin Kavşağı 62

20. Bölüm: Sınıfın Duvarlarına Sığmayan Sorular: Ne Öğretiyorum, Gerçekte? 66

21. Bölüm: Reformun Ötesinde: İyileşme Pedagojisi 69

22. Bölüm: Kalbe Yolculuk – Kendine Doğru Sessiz Bir Dönüş 73

23. Bölüm: İyileşme Cesareti: Kendine Öğretmeyi Hatırlamak 77

24. Bölüm: Sessiz Direniş 80

25. Bölüm: Kalbinle Öğretmenin Bedeli 83

26. Bölüm: Son Zil – Kendinle Yüzleşmeye Çağrı 87

27. Bölüm: Anlamsızlıkla Yüzleşmek 90

28. Bölüm: Zırhın Ardında Unutulan Kalp 93

29. Bölüm: Dönüş Yolculuğu – Öğretmenin Kendi Kalbine Sessiz Bir Dönüşü 98

30. Bölüm: Sessizlikten Sese: Öğretmenin İçsel Diyaloğu 103

31. Bölüm: Sessiz Tanık – Sınıfta Susturulan Öğretmenin İç Sesi 107

32. Bölüm: Kendine Yabancılaşma – Aynada Tanımadığı Öğretmen 111

33. Bölüm: Aynanın Karşısında Kırılmak: Kendinle Yeniden Karşılaşma 115

34. Bölüm: Sistemde İnsan Kalmak – Kalbinle Öğretmenin Bedeli 118

35. Bölüm: Sessiz Tanık – Görmek, Dokunmadan Anlamak . 121

36. Bölüm: Kimliğin Çöküşü – Öğretmenliğin Sessiz Yankısı 124

1. BÖLÜM

İÇİMDEKİ SINIF

Sınıfa ilk kez adım attığımda ayaklarım yere değmiyordu.
Yürümüyor gibiydim, geçmişimde gezinip duruyordum.
Beni sıralara götüren ayakkabılarım değil,
içimde taşıdığım çocukluk adımlarıydı.

Tebeşirin tozu havada asılıydı;
birikmiş kelimeler gibi boğazıma oturuyordu.
Duvarlarda solmuş afişler,
bir zamanlar umutla asılmış, şimdi sessizliğe bürünmüştü.
Sıraların kenarına kazınmış isimler,
birilerinin burada var olduğunu haykırıyor gibiydi.

İlk gün…
Elimde tuttuğum kalemden bilgi değil,
gizlemeye çalıştığım bir titreme dökülüyordu.
Şimdi yıllar geçti.
Ama o ilk kırılganlık, hâlâ parmaklarımın ucunda ürperiyor.

Ve sonra bir gün, bir çocuk yere oturdu.
Hiçbir şey söylemeden.
Ne ağladı, ne güldü.
Sadece oturdu—
minicik bedeniyle, büyük bir sessizliğin ortasında.